

De Heus

DIERVOEDERS

Rijsbosch 17
4112 MB Beusichem
0345-501231

Openingstijden:

Maandag t/m donderdag	08.00 - 18.00 uur
Vrijdag	08.00 - 20.00 uur
Zaterdag	08.00 - 16.00 uur

Diervoeders van o.a. de volgende merken:

Royal Canin, Biofood, Eukanuba, Iams, Doko, Bonzo, Hills, Pedigree Pal

Wij hebben de verkoop van WIEDI'S vogelzaden van Theo Sielhorst overgenomen.

Speelgoed (Miniaturen) Skelters Trampolines
Vee- en Diervoeders, voor vogels en kleine huisdieren
Veeverzorging en Geneesmiddelen
Erf- en Stalgereedschap
Afrastering
Werkkleding, Schoenen, Klompen, Laarzen, Overals.
Kunstmest
Stro - Hooi - Krullen – Zaagsel enz. enz. enz.

augustus
2004

**Eerste
Culemborgse
Kanarie- en
Exoten
Vereniging**

*opgericht 20 januari 1947
Kamer van Koophandel
Tiel: V157549*

E
C
K
E
V

Het E.C.K.E.V. - bestuur bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter: H. Rens
Otto van Reesweg 45,
4105 AB Culemborg
0345 – 518326

Secretaris: Peter L.A. Winkel
Gandhi 61
4102 HG Culemborg
0345 – 514552

Penningmeester/
ledenadministratie J.M. van Driel
Schoolhof Oost 10,
4105 AS Culemborg
0345 – 519443

2^e Voorzitter: F.W. Stap
Margrietstraat 8,
4116 CR Buren
0344 – 571896

2^e Penningmeester: M. Verlangen
Gandhi 215
4102 HL Culemborg
0345 – 517450

Algemeen adjunct Johan Buurman
Burg Schorellaan 25
4105 DM Culemborg
0345-518031

Materiaalbeheer: P. Klaassen
Galderie 7, 4116 DS Buren
0344 – 572614

Ringencommissaris: Jan Middelkoop
Heinsiusstraat 16
4105 DG Culemborg
0345 516997

Vorkom teleurstellingen, dus bestel op tijd. Bij twijfel even een belletje naar Jan.

Redactie clubblad: P. Winkel en H. Rens, [e-mail: pla.winkel@hetnet.nl]

Contributie bedraagt € 25,00 per jaar, te voldoen voor 1 januari/1 juli van het betreffende jaar. Inschrijfgeld voor nieuwe leden bedraagt € 200 Bankrekening 31.25.09.294 Rabobank Culemborg t.n.v. penningmeester E.C.K.E.V. Girorekening 3980719

verkopen, moeten kunnen vertellen hoe zij aan die dieren gekomen zijn en dat zij, als de wet dit verplicht, de juiste papieren hebben (een vergunning of een ontheffing). Als blijkt dat dieren worden gehouden of verkocht terwijl het niet klopt met de wet, dus illegaal is, kunnen de dieren in beslag worden genomen. Ze gaan dan naar bijvoorbeeld een dierentuin of een speciaal opvangcentrum. De rechter kan straf opleggen voor het overtreden van de wet: een boete of gevangenisstraf of allebei.

Meer informatie

Een overzicht van soorten, opgenomen in de Bijlagen van CITES en de Europese verordening, is toegankelijk via Internet:
<http://www.wcmc.org.uk/species/trade/eu/database.htm>
CITES heeft ook een eigen website: <http://www.cites.org/>

Bijlage D bevat niet-CITES-soorten, waarvan men binnen Europa van mening is dat de handel in deze soorten in de ga-ten gehouden moet worden om te voorkomen dat de internationale handel deze soorten met uitsterven bedreigt.

CITES in Nederland

Nederland heeft ook de Overeenkomst getekend. In Nederland is een CITES-bureau, dat vergunningen verleent voor in- en uitvoer van beschermde dieren. Soms moet het CITES-bureau met wetenschappers overleggen of een vergunning verleend mag worden. Deze wetenschappers zitten in een Commissie, de CITES-commissie, die ongeveer zes keer per jaar vergadert over de handel in bedreigde dieren (en planten). Regels over deze handel zijn in een wet vastgesteld: de Flora- en faunawet.

Gefokte dieren in Nederland

In Nederland zijn en worden dieren ingevoerd met een CITES-invoervergunning. Soms zijn deze dieren uit het wild gehaald. Dat mag alleen als aan strikte voorwaarden wordt voldaan. Het is vaak moeilijk dieren, die uit het wild komen, goed te verzorgen. Ook kunnen zulke dieren vaak niet wennen als ze gevangen worden gehouden, zeker niet zonder speciale verzorging. Gelukkig gebeurt het ook vaak dat dieren worden ingevoerd, die niet uit het wild komen, maar zijn geboren in gevangenschap. Ook in Nederland wordt veel gefokt met bijvoorbeeld papegaaien en slangen, zowel voor de handel als voor hobby. Als zulke dieren in gevangenschap geboren zijn, zijn ze vaak makkelijker te houden en voelen ze zich ook prettiger dan wanneer ze uit het wild gevangen zijn: ze zijn immers niets anders gewend. Hierom, én omdat het houden van zulke dieren niet ten koste gaat van de natuur, is de wet minder streng over het houden, kopen en verkopen van in gevangenschap geboren dieren. Apen en veel soorten roofdieren mogen in Nederland niet gehouden worden in huisgezinnen, ook niet als ze in gevangenschap geboren zijn.

In Nederland kunnen de Algemene Inspectiedienst, de politie en de douane (bij in- en uitvoer) controleren of dieren in gevangenschap zijn geboren of uit het wild zijn gehaald. Ook controleren ze of er voor de invoer een CITES-vergunning is verleend. Mensen die zulke dieren houden of

Memorandum

Op zaterdag 28 augustus staat een bezoek aan het Vogelpark Jaegri in Gieterveen gepland.

We vertrekken om 8 uur vanaf het Rode Kruisgebouw in Culmeborg. Bel even naar H. Rens (0345-518326) als u mee wilt. Het bezoek omvat onder eer een rondleiding met een deskundige gids.

Het is weer mogelijk om ringen te bestellen.

Het ringenbestelformulier treft u elders in dit blad aan. De levertijd van de ringen is ca 8 weken. Wilt u rond de TT al over uw nieuwe ringen beschikken dan moet u ze voor 1 september bestellen.

De kwartels, die deelnemen aan een TT of te koop worden aangeboden om een vogelmarkt moeten geent zijn tegen pseudo-vogelpest. Elders in het blad een artikel over hoe de vogels goed te enten. Wilt u entstof bestellen neem dan even contact op met Henk Rens.

De ledenbijeenkomst op 21 september zal in het teken staan van het africhten van kleur en postuuskanaries. Eveneens zal er een toelichting worden gegeven op de nieuwe keurbrieven die vanaf 2004 bij de postuurkanaries worden gebruikt. Voor alle bekende soorten hebben wij voor de as tentoostelling de nieuwe keurbrieven besteld. Noteer deze datum vast in uw agenda!

Verder vindt U in dit blad deel 8 van de serie over grasparkieten en een toelichting op de werking van de zgn CITES-lijsten.

8. FOKKEN

Een steeds terugkerende vraag van de liefhebber is: "Wanneer kan ik nu het beste met de fok beginnen?"

Het spreekt vanzelf dat de vogels zelf uitmaken wanneer ze met broeden willen beginnen en dat de mens hierin maar weinig te vertellen heeft. Hieruit volgt al dat we niet op een willekeurige dag, als het ons toevallig goed uitkomt, de paren bij elkaar kunnen zetten in de hoop dat er wat gebeurt.

Een eerste vereiste is dat de vogels minstens 9 maanden oud moeten zijn, maar liever nog wat ouder. Op de tweede plaats moeten de fokparen in broedconditie zijn. Hoewel pas op de tweede plaats genoemd, zal het duidelijk zijn dat dit het allerbelangrijkste is.

Wanneer zijn grasparkieten nu in de juiste lichamelijke conditie? Veel fokkers kijken alleen maar naar de poppen en vinden dat de mannen pas op de tweede plaats komen, doch dit is een ernstige misrekening. Ook de mannen moeten in topconditie zijn, dus met een strakke glanzende bevedering, doorgekleurde glanzende neusdop en fel glinsterende ogen. Mannen die nog niet geheel door de rui zijn of nog een lichte kopruï hebben, wat dikwijls voorkomt als ze pas van een tentoonstelling komen, zijn nog niet geschikt om voor de fok ingezet te worden. Poppen die in broedconditie zijn, knagen alle hout dat ze te pakken kunnen krijgen stuk. Een diep donkerbruin gekleurde neusdop is eveneens een zeker teken dat de pop in goede broedconditie is. Ik heb echter ook wel poppen gehad die nooit een bruine neusdop kregen en ondanks dat prima fokvogels bleken te zijn. Ook hieruit blijkt weer eens, dat uitzonderingen de regel bevestigen.

Het is mogelijk de broeddrift van de vogels door middel van verlichting en verwarming te stimuleren. De 'vroeger' fokkers, die dikwijls in december al met de fok willen starten, maken van deze methode gebruik. Het behoeft wel geen betoog dat vooral het wijzigen van de verlichtingstijden zeer geleidelijk dient te geschieden.

In de praktijk zal blijken dat niet alle vogels op dezelfde dag broedrijp zijn. Het is daarom onzinnig alle kweekparen op dezelfde dag op te kooien. We beginnen dus alleen met die paren die ook werkelijk in broedconditie zijn. Als u de broedrijpe paren in de broedkooi plaatst, doet u er goed aan de ingang van het blok met een dun latje te barricaderen, zodat de pop niet meteen naar binnen kan. Sommige poppen hebben de eigenaardige gewoonte om direct in de broedkast te kruipen en er bijna niet meer uit te komen. Op die manier krijgt de man geen kans de pop te treden. Pas als de paring heeft plaatsgevonden, kan zonder bezwaar het latje voor het invlieggat worden weggehaald. Vaak heeft de pop de versperring dan zelf al stuk geknaagd en uw hulp om in het blok te komen niet meer nodig. Mijn ervaring

gemaakt over de hoeveelheid dieren, die uitgevoerd mogen worden. Dit wordt een exportquotum genoemd. Op de uitvoervergunning van zo'n land moet dan precies staan hoeveel dieren van die soort ze in een bepaald jaar al hebben uitgevoerd.

Soms is het nodig de internationale handel met zo'n soort helemaal te verbieden. De soort wordt dan opgenomen in [Bijlage I](#) van CITES.

Bijlagen

Doordat bedreigde soorten op Bijlagen zijn geplaatst, wordt de internationale handel pas mogelijk is wanneer een document is verleend: een CITES-in- of uitvoervergunning, een CITES-wederuitvoercertificaat of een certificaat van origine.

Bijlage I omvat soorten, die onder meer door internationale handel met uitsterven bedreigd zijn. In deze soorten mag geen handel worden gedreven wanneer er sprake is van uit het wild afkomstige dieren of planten.

Bijlage II omvat soorten, die onder meer door internationale handel met uitsterven bedreigd kunnen worden. Daarom wordt deze handel gereguleerd.

Bijlage III omvat soorten, waaraan een land, waar zo'n soort voorkomt, bescherming wil bieden om te voorkomen dat deze door internationale handel uitsterft in dat land.

De handel in CITES-soorten wordt gereguleerd door dit vergunningstelsel.

CITES in de Europese Unie

De Europese Unie (EU) heeft regels opgesteld over de handel in CITES-soorten, die gelden voor alle landen die lid zijn van de EU. Deze regels zijn opgenomen in Verordeningen (nrs. 939/97, 338/97 en 2307/97).

Verordening (EG) 2307/97 bevat de Bijlagen A t/m D, waarin soorten zijn opgenomen, waarop bepaalde regels van kracht zijn.

De [Bijlage-I](#) soorten van CITES en een aantal [Bijlage-II](#) soorten zijn opgenomen in **Bijlage A** van deze verordening. Ook zijn hierin soorten opgenomen, die bijvoorbeeld in Europa streng beschermd worden op grond van Europese richtlijnen. Dit hoeven niet altijd CITES-soorten te zijn.

De [Bijlage-II](#)-soorten van CITES zijn grotendeels opgenomen in **Bijlage B**.

De [Bijlage-III](#)-soorten van CITES zijn grotendeels opgenomen in **Bijlage C**.

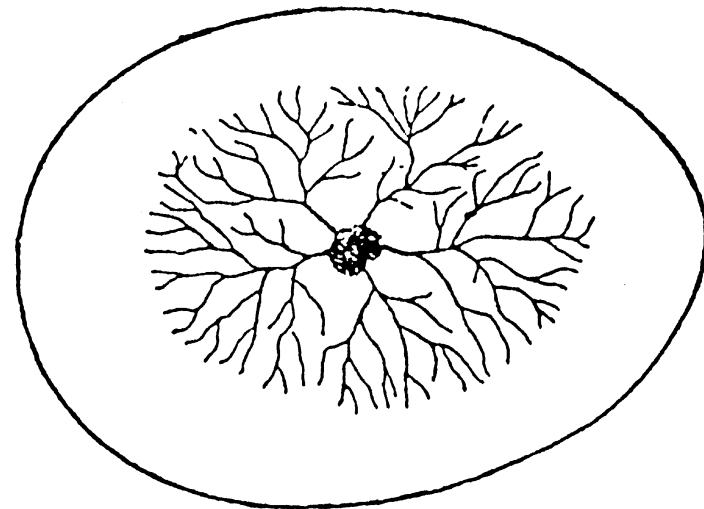
1. Er worden geen dieren meer uit het wild gehaald om te worden uitgevoerd, als de diersoort met uitsterven bedreigd wordt door de internationale handel. Een paar voorbeelden: walvissen en dolfijnen, de olifant, neushoorns, veel soorten apen, tijgers, veel soorten papegaaien, schildpadden- en hagedissensoorten. Deze soorten zijn opgenomen in [Bijlage I](#) van CITES.
2. Veel soorten dieren mogen alleen nog maar worden uitgevoerd als hier een CITES-vergunning voor is verleend. Het gaat dan bijvoorbeeld om roofdier- en krokodillensoorten, alle reuzenslangen, een aantal schelpensoorten en veel koraalsoorten. Een vergunning wordt alleen verleend, als er niet teveel dieren van een soort worden uitgevoerd. Door wetenschappers wordt steeds bekeken of er nog vergunningen verleend kunnen worden. Belangrijk daarbij is bijvoorbeeld dat steeds genoeg mannetjes en vrouwtjes van een diersoort achterblijven, zodat er ook steeds genoeg jonge dieren geboren worden in het wild. Zodra een groep dieren in het wild kleiner wordt doordat er teveel van gevangen worden, kunnen de landen samen besluiten dat zulke dieren niet meer uit een bepaald land uit het wild gehaald mogen worden. Deze soorten zijn opgenomen in [Bijlage II](#) van CITES.
3. CITES kent ook een [Bijlage III](#). Daarin zijn soorten opgenomen, waarvan het land, waar zo'n soort voorkomt, het belangrijk vindt dat de uitvoer in de gaten wordt gehouden en hierbij de hulp van andere landen vraagt.
4. Alleen soorten, waarin veel gehandeld wordt tussen landen, kunnen door CITES beschermd worden. Dit betekent dat heel veel uitheemse diersoorten niet onder CITES vallen (bijvoorbeeld schorpioenen, de meeste soorten ratelslangen, haaien). CITES kan bijvoorbeeld niet de gebieden beschermen waarin deze soorten leven.
5. Elke twee jaar komen wetenschappers en andere deskundigen van de landen, die de overeenkomst hebben ondertekend, bij elkaar. Zij nemen de afspraken door, kijken of er landen zijn die zich er niet aan houden en kunnen soorten in de Bijlagen op laten nemen, die beschermd moeten worden.

Door het vergunningensysteem is het mogelijk te controleren hoeveel dieren er uit het wild worden gehaald. Voert een land teveel dieren van een soort uit, dan kan worden besloten de invoer van zulke dieren (tijdelijk) te verbieden. Soms moet dan binnen zo'n land de hoeveelheid dieren van de soort, die nog in het wild leven worden onderzocht en worden er afspraken

is dat het zien van het blok en het knagen aan de nestingang om binnen te komen zeer stimulerend op de broedconditie van de pop werkt. Eén bevruchting is voldoende voor een heel legsel, ofschoon meerdere paringen meer zekerheid geven. Een pop in de juiste broedconditie laat zich binnen enkele minuten treden als er een man bij wordt gezet.

Na ongeveer 10 dagen kunt u het eerste ei verwachten. Vervolgens wordt om de andere dag een ei gelegd. De grootte van het legsel varieert, maar bestaat gewoonlijk uit 4 tot 6 eieren. Soms zijn het er nog meer. De afmetingen van de eieren zijn gemiddeld: 21,3 x 17 mm, het gewicht bedraagt gemiddeld 2,8 gram (eigen metingen en wegingen gedurende het broedseizoen 1990 waarbij extreem grote en kleine eieren buiten beschouwing zijn gebleven).

Bij het tweede ei begint de grasparkiet te broeden. Er zijn echter ook poppen die al direct na het leggen van het eerste ei gaan zitten. Na een dag of vier, vijf is al te zien of de eerste eieren bevrucht zijn. Daartoe houdt u het ei tegen het licht. Duidelijk zijn dan een aantal rode adertjes te zien (fig. 9).

Mocht het ondanks alles gebeuren dat de eieren uit de eerste ronde onbevrucht gebleven zijn, denk dan niet te vlug dat de man of de pop onvruchtbaar zijn. Erfelijke onvruchtbaarheid komt bij grasparkieten niet zo vaak voor. Het falen is meestal terug te voeren op de lichamelijke conditie van de vogels. Is ook de tweede ronde nog onbevrucht, dan kunt u proberen door het overleggen van overtollige bevruchte eieren uit andere nesten de pop in het juiste ritme van het broedproces te brengen.

Willen we flinke uit de kluiten gewassen jongen, dan laten we als regel niet meer dan vier hooguit vijf eieren in het nest. De overige leggen we over bij andere poppen die er minder hebben of waarvan de eieren niet bevrucht zijn. Vergeet niet de eieren met een zacht potlood te waarmerken, anders weet u later niet meer van welke ouders ze afkomstig zijn. Ook moet u er bij het overleggen aan denken, dat de eieren ongeveer even oud zijn als die van de pop waar we de eieren willen onderleggen. Tijdens het broeden worden de maagsappen gevormd waarmee de pop de eerste dagen haar jongen voert en als een pop, die pas is gaan broeden, eieren zou krijgen die al na enkele dagen na het overleggen uit moeten komen, wordt het natuurlijke proces verstoord. De jongen zullen ofwel na enkele dagen sterven ofwel zoveel tekort komen aan noodzakelijke voedingsstoffen dat het nimmer volwaardige vogels zullen worden.

De broedduur is 18 dagen. Dit betekent dat de jongen om de andere dag uitkomen. Het geboortegewicht bedraagt ca. 1 gram. De jongen groeien zeer snel. Na een dag is het gewicht al verdubbeld, na twee dagen meer dan verdrievoudigd. Tot aan de 18e dag neemt het gewicht gemiddeld 2-3 gram per dag toe, daarna is de gewichtstoename gemiddeld nog ongeveer 1 gram per dag. Na 23 dagen is het hoogste gewicht bereikt. Daarna loopt het gewicht iets terug. Tijdens het broedseizoen 1990 heb ik de dagelijkse gewichtstoename van de jonge grasparkieten in de eigen kwekerij nauwkeurig bijgehouden en in kaart gebracht. Het resultaat ziet u in fig. 10.

Oogdruppelmethode

Gebruik een goed pipet voor de oogdruppelvaccinatie. Eén ml van het aangemaakte vaccin is voldoende om 20 dieren te druppelen. Indien je een flacon van 1.000 doses oplost voor de uitvoering van een oogdruppelvaccinatie heb je dus maar 50 ml water nodig. Voeg per 10 ml water 1 ml magere melk toe om het vaccin te stabiliseren.

Entreactie

4 tot 8 dagen na de levende vaccinatie kunnen de dieren wat gaan proesten. Bij een goed uitgevoerde vaccinatie worden alle dieren evengoed geraakt waardoor op eenzelfde tijdstip het vaccinvirus zich in al deze dieren vermeerderd. Verspreiding van dit virus naar elkaar toe heeft dan geen nadelig gevolg. Zijn er dieren onvoldoende gevaccineerd dan kunnen deze sterk reageren op het in de andere dieren sterk vermeerderde vaccinvirus. De kans op zo'n entreactie is kleiner indien de dieren worden gehouden in ruime en goed geventileerde hokken. Indien uw dieren last hebben van chronische snot, dan kunnen ze heftig op een enting reageren. Haal dan bij uw dierenarts een kuurtje tegen chronische snot en behandel de dieren voor en na de vaccinatie. Bij gebruik van een geïnactiveerd vaccin is geen entreactie te verwachten.

16 juni 2003 namens de NHDB
Veterinair adviseur Sible Westendorp

CITES in de Europese Unie

Mensen houden van dieren. Veel mensen houden van bijzondere dieren. Dit zijn vaak dieren die in het wild niet in Nederland leven: uitheemse diersoorten. Vroeger werden veel van zulke dieren uit het wild gevangen en naar Nederland gebracht om daar als huisdier of in een dierentuin gehouden te worden. Tot men merkte dat sommige van deze diersoorten in het wild bijna niet meer voorkwamen en met uitsterven bedreigd werden. Een paar landen zijn in 1974 bij elkaar gekomen en hebben een afspraak gemaakt over de handel in dieren. Deze overeenkomst wordt CITES genoemd, wat een afkorting is voor Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora. In het Nederlands: Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde uitheemse dieren en planten.

Inmiddels hebben al 143 landen deze overeenkomst ondertekend, waarmee ze beloven zich aan de gemaakte afspraken te houden. Belangrijke afspraken zijn:

Een zorgvuldig uitgevoerde pseudo-vogelpest vaccinatie

Een goed vaccinatie resultaat kan alleen worden behaald als de vaccinatie zorgvuldig en volgens de voorschriften van de fabrikant wordt uitgevoerd. Vaccineer alleen gezonde dieren.

Het vaccin wordt snel onwerkzaam gemaakt door zonlicht. Bewaar het vaccin in de koelkast en gebruik voor het oplossen van het vaccin koel leidingwater. Maak het vaccin aan in een schone emmer en zorg dat het vaccin niet in aanraking komt met zeepresten en resten van ontsmettingsmiddelen. Na aanmaken blijft het vaccin voor IB nog circa 1 uur werkzaam en voor NCD nog ca 4 uur indien de oplossing koel en donker wordt bewaard.

Drinkwaterenting.

Laat de dieren vanaf de avond voor de enting dorsten. Dat wil dus zeggen dat alle drinkbakken uit de hokken moeten.
Voor het maken van de entvloeistof voegt u per liter water 50 ml magere melk toe als vaccinstabilisator. Gebruik maximaal 10 liter oplossing per 1.000 doses vaccin. Maak de flacon met het vaccin open onder het vloeistofoppervlak. Door het vacuüm in de flacon wordt het water naar binnen gezogen waardoor het vaccin goed oplost. Geef de kippen een zodanige drinkgelegenheid dat alle dieren de kans krijgen om het vaccin op te nemen.
Indien het vaccin wordt verdeeld tussen meerdere liefhebbers dan is het verstandig ijsklontjes toe te voegen. Verdeel het aangemaakte vaccin dan in schone, zeepvrije flessen.

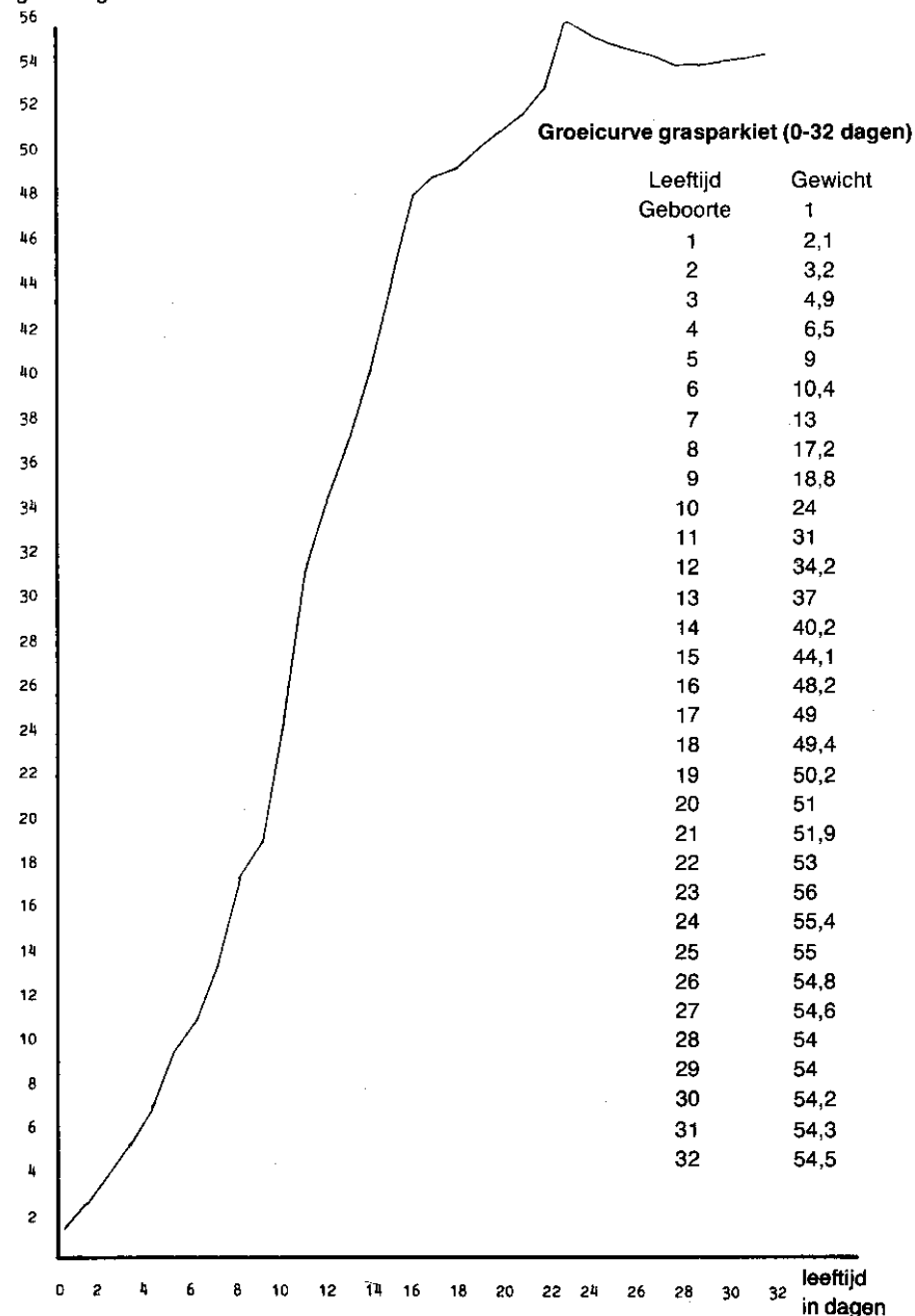
Sprayenting.

De entvloeistof wordt op dezelfde manier aangemaakt als bij drinkwaterenting. Neem nu maximaal 5 liter per 1.000 doses vaccin. Dat is dus 5 ml per kip.

Gebruik bij het sprayen een bloemenspuit of rugspuit die goed schoon is. Stel de spuitkop of nozzle van de spuit zo af dat er een wolk van kleine druppeltjes ontstaat. Spray de dieren als ze dicht opeen zitten. Op deze manier gaat er minder entstof verloren.

Indien meerdere locaties met een spuit worden bezocht, is het aan te bevelen enkele vrieselementen of ijsklonten in de rugspuit te doen om de vloeistof koel te houden. In dit geval moeten overige hygiënemaatregelen goed in acht worden genomen zodat voorkomen wordt dat een eventuele besmetting van het ene op het andere hok wordt overgebracht.

gewicht grammen

Zijn de jongen ongeveer zes dagen oud, dan moeten ze geringd worden met een vaste voetring van 4,2 mm. Vogels die we na de achtste dag nog ringen, kunt u het beste voor verdere kweek uitsluiten. Dergelijke vogels hebben in hun eerste levensweek al een dermate grote achterstand in hun ontwikkeling opgelopen dat ze zich nimmer als kwaliteitsvogels zullen ontwikkelen.

Het juiste tijdstip van het ringen is afhankelijk van de grootte en de ontwikkeling van de jonge vogels en kan van nest tot nest, maar ook van jong tot jong verschillen. Het juiste tijdstip is, wanneer de ring er nog vlot aangaat, maar er niet meer af; dit vast te stellen is een zaak van ervaring of anders gezegd: van een geoefend oog.

Het ringen zelf is een kwestie van wat oefening. De eerste keer is het een hele bedoening, maar achteraf blijkt het meestal nogal meegevallen te zijn.

We nemen het jong in de ene hand, de ring tussen duim en wijsvinger van de andere hand en schuiven deze zover mogelijk over de drie langste tenen (fig. 11a-b). Vervolgens trekken we de drie tenen geheel door de ring tot over het gewricht. Daarna haalt men de kleine achterteen met een aangepunt houtje, bijv. een cocktailprikker, door de ring (fig. 11c). Deze laatste handeling is de moeilijkste omdat de nagel van de kleine achterteen nog meer gebogen is dan de andere; gewoonlijk schreeuwen de jongen er ontzettend bij, maar de angst is groter dan de pijn. Bij fig. 11d tenslotte is het leed alweer geleden.

Ofschoon grasparkieten twee voor- en twee achtertenen hebben, worden ze precies zo geringd als de vinkachtigen. Mocht men iets te laat zijn met ringen, dan het pootje eerst even insmeren met wat olie.

Het land verdient jaarlijks 160 miljoen euro aan de export van struisvogelvlees, minder dan 1 procent van de totale Zuid-Afrikaanse export. Maar het product is wel goed voor 20.000 banen in de agrarische sector.

De landen van de Europese Unie zijn de belangrijkste consumenten van Zuid-Afrikaans struisvogelvlees. Singapore en Hongkong besloten afgelopen weekend al een importverbod voor Zuid-Afrikaans gevogelte in te stellen.

Volgens testen die het afgelopen weekend zijn uitgevoerd, is er geen verband tussen de Zuid-Afrikaanse vogelpest en het virus dat eerder het zuidoosten van Azië trof. Het virus is geïdentificeerd als de H5N2-variant, dodelijk voor struisvogels en kippen maar niet gevaarlijk voor mensen. Bij het H5N1-virus was dat wel het geval. Dat virus kostte in Azië aan tenminste 24 mensen het leven en besmette 200.000 vogels.

Zuid-Afrikaanse autoriteiten hebben uit voorzorg het gebied in een omtrek van vijftien kilometer rond de twee besmette boerderijen in Middleton onder quarantaine geplaatst. De dertigduizend struisvogels in de directe omgeving worden begraven in schachten die op de boerenerven zijn gegraven. De graven worden afgedekt met ongebluste kalk. De bron van de epidemie is nog niet ontdekt. De Zuid-Afrikaanse Kamer van Koophandel voor Struisvogels en het ministerie van Landbouw overleggen vandaag over de duur van het exportverbod. Het verbod raakt voornamelijk struisvogelboeren aangezien Zuid-Afrika het merendeel van het kippenvlees importeert.

Entstof Pseudo-vogelpest

Kwekers, die kwartels, patrijzen en dergelijke willen tentoonstellen zijn verplicht de vogels tijdig te vaccineren tegen de pseudo-vogelpest en NCD.

De entstof en de bijbehorende entbewijzen zijn bij de voorzitter aan te vragen. De prijs van een set is nog niet bekend maar zal vermoedelijk ca 10 euro bedragen.

Tropische duiven behoeven niet meer te worden geënt.

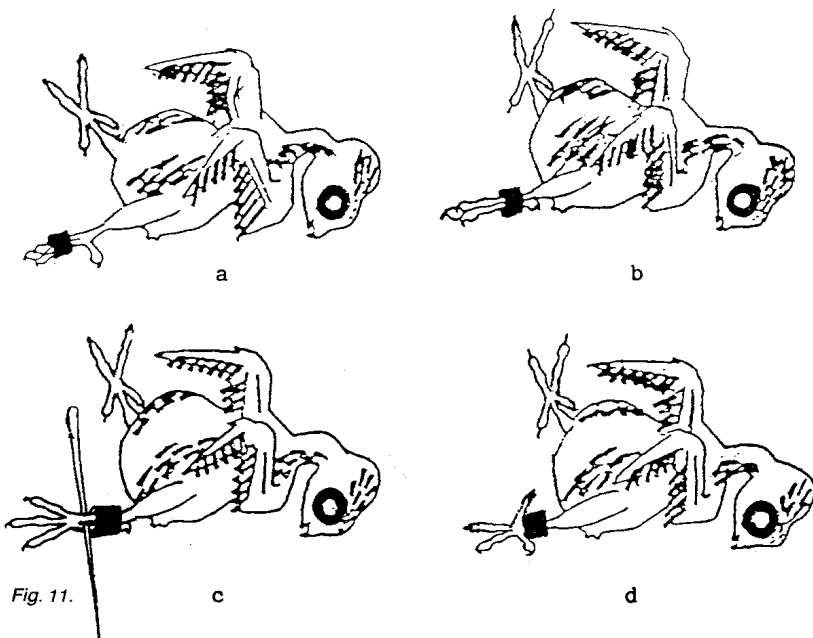

Fig. 11.

overleven tonen bevederingstoornissen in de dekbevedering terwijl de grote vleugel- en staartpennen nauwelijks zijn ontwikkeld waardoor de vogels niet kunnen vliegen. Het zijn in alle gevallen onderontwikkelde vogels die niet meer herstellen.

Bij de milde vorm van FM - deze treedt op als de jonge vogels na de 15de dag met het virus worden geïnfecteerd - laten de jonge grasparkieten vlak voordat ze het nestblok verlaten, alle slag- en staartpennen vallen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat ook de milde vorm van FM verschillende gradaties kent variërend van het verlies van enkele vleugelpennen tot de zwaardere gevallen, waarbij ook de lichaamsbevedering is aangetast.

In de spoel van de afgeworpen vleugelpennen zien we een roodbruine bloederige massa, zodat wel van bloedpennen gesproken wordt. De veerschachten zijn bros en tonen enigszins gekrulde baarden. Aan het einde van de schacht zijn de pennen iets geknikt.

Behalve het feit dat de jonge vogels niet of nauwelijks kunnen vliegen en zich over de grond of langs het gaas kruipend voortbewegen, vandaar de benaming kruiper, zijn ze verder vitaal en lijken volkomen gezond. Deze vogels herstellen gewoonlijk na enige tijd weer normaal, waarbij de meer ernstige gevallen soms wat in groei achterblijven in vergelijking met hun niet aangetaste soortgenoten.

Uit onderzoeken is gebleken, dat de aandoening wordt veroorzaakt door het zogeheten avipolyoma-virus, een virus dat taxonomisch tot de grote familie van de papovavirussen wordt gerekend.

Zoals bij alle virusziekten zijn er geen specifieke medicijnen om de aandoening te behandelen.

Zuid-Afrika slacht struisvogels om vogelpest

JOHANNESBURG, 10 AUG. De Zuid-Afrikaanse autoriteiten zijn vanochtend begonnen met het slachten van 30.000 struisvogels in een poging de uitbraak van vogelpest op het platteland in te dammen. Verschillende landen waren inmiddels de invoer van Zuid-Afrikaans gevogelte. Ook de Europese Commissie bereidt momenteel een importverbod voor van het Zuid-Afrikaanse struisvogelvlies. Het verbod volgt op een eerdere beslissing van de Zuid-Afrikaanse regering om alle export van gevogeltevles en eieren voorlopig te staken.

Het pestvirus heeft tot nu toe 1.500 struisvogels gedood. Naar schatting 9.000 beesten zijn besmet op twee boerderijen in de provincie Oost-Kaap, het hart van Zuid-Afrika's florerende struisvogelindustrie. Zuid-Afrika produceert bijna 70 procent van al het struisvogelvlies ter wereld.

Nog een tip: ring de vogels het ene jaar bijv. rechts, het andere jaar links. Zonder de vogels uit te vangen kan men dan onmiddellijk de jarige van de overjarige onderscheiden. Sinds enkele jaren zijn bij de erkende vogelbonden ook in kleur uitgevoerde ringen verkrijgbaar. In een bepaald jaar zijn de ringen geel, het jaar daarop groen, daarna rood, zwart en vervolgens blauw. Na vijf jaar begint men weer met geel, enz.

Omdat we van elke vogel niet alles kunnen onthouden, is het noodzakelijk een stamboek bij te houden, waarin we behalve de normale gegevens zoals data van koppeling, eierafzet en geboorten, ook de afstamming en alle bijzonderheden vermelden. Maak er een gewoonte van dagelijks nestcontrole te houden en schrijf alles wat u opvalt in het stamboek. U zult bemerken dat als u al uw bevindingen nauwkeurig bijhoudt, dit vroeg of laat van pas komt. Een goede administratie is de grondslag voor succesvol fokken.

Sommige poppen maken in hun blok een rommel van jewelste. Niet alleen bevuilen ze de nestkast met hun eigen ontlasting, maar ze knoeien ook enorm bij het voeren van de jongen. Vaak zijn de snavels en pootjes van de jongen ernstig bevuild. Een en ander moet dagelijks worden schoongemaakt om vergroeiingen te voorkomen. Bij een goede voeding blijven de blokken droog. Het moet zó zijn, dat de ontlasting van de jongen droog en korrelig aanvoelt.

Na ongeveer 32 dagen vliegen de jongen uit. De pop is dan meestal al weer aan een tweede legsel begonnen. De man blijft de jongen nog een tijdje voeren totdat ze geheel zelfstandig zijn. Haal daarom de jongen niet te gauw uit de broedkooi. Zet de zelfstandig geworden jongen indien mogelijk in een aparte vlucht en verstrek, behalve het zaadmengsel, grit, scherpe maagkiezel en water, hetzelfde opfokvoer als waarmee ze door de ouders gevoerd werden.

Storingen tijdens de fok

Ondanks al onze goede bedoelingen zijn de broedresultaten lang niet altijd in overeenstemming met de verwachtingen. We zullen een aantal gevallen, dat de fok nadelig beïnvloedt of soms geheel doet mislukken aan een nadere beschouwing onderwerpen en eens bekijken wat we er aan kunnen doen.

De pop wil geen eieren leggen

Heel erg vette poppen leggen niet, doch verder moet de oorzaak bijna altijd gezocht worden in het feit dat de pop vóór de kweek niet de juiste voeding heeft gehad. Meestal is het gebrek terug te voeren op een ernstig eiwittekort. Als gedurende de wintermaanden alleen met een zaadmengsel gevoerd is, hoeft u wat mij betreft de oorzaak nergens anders te zoeken. Alle zaden zijn ontoereikend om aan de aminozurenbehoefte te voldoen. In melk geweekt oud brood kan de eiwit-

samenstelling van het voedsel gunstig beïnvloeden. Sommige kwekers geven hun vogels in plaats van water verdunde melk in de verhouding 1:1 te drinken. Indien u echter als aanvulling op het zaad alleen in melk geweekt oud brood wilt verstrekken, dient u ook nog een in de handel verkrijgbaar multi-vitaminepreparaat te geven, anders treedt vroeg of laat hypovitaminose op (tekort aan vitamine).

De pop legt schaallose eieren (windeieren)

Dit verschijnsel is te wijten aan een ernstig vitamine D gebrek. Als u het gehele jaar door een uitgebalanceerde voeding verstrekt, kalk, grit en sepia niet vergeten heeft, zal dit niet voorkomen. Bij windeieren treedt dikwijls legnood op. Zet de vogel warm (90° F). In hardnekkige gevallen kan met een druppelaar een beetje slaolie in de cloaca worden gedruppeld; de vogel verder warm zetten en met rust laten. In de meeste gevallen lukt het dan wel. Legnood treedt ook op bij hevige kou, doch ik blijf van mening dat een vitamine D gebrek de eerste aanleiding is.

De eieren zijn niet bevrucht

Hiervoor kunnen vele oorzaken zijn. De pop of man is niet in conditie. Als men de paren bijeenzet en de pop is nog niet in de juiste broedconditie, dan bestaat de kans dat ze wel eieren legt, maar zich niet door de man laat treden. Dit kan gebeuren als de pop nog te jong is of nog niet geheel door de rui.

Omgekeerd gebeurt het wel eens dat de pop wèl, maar de man niet in de juiste conditie is. Dit kan rui zijn, maar de man kan bijvoorbeeld ook te vet zijn. In het laatste geval is de geslachtsdrift sterk verminderd en in extreme gevallen kan de man zelfs impotent zijn. Als u het afgelopen seizoen tot ver in augustus met een bepaalde pop heeft gefokt, moet u haar in december of januari niet weer opnieuw in de broedkooi zetten. Probeer u het toch, dan zal teleurstelling niet uitblijven.

Kijk ook eens na of de zitstokken in de broedkooi stevig bevestigd zijn.

Last but not least, ook een gebrek aan de vitaminen A, B2 kan de oorzaak van de misère zijn. Bij een goede voeding waarbij u regelmatig ook groenvoer en gekiemd zaad heeft gegeven, hoeft u hiervoor echter niet bang te zijn.

Het embryo sterft af in het ei

Indien de voedselverstrekking van de oudervogels voldoende vitamine A en vitaminen van het B-complex (vooral B2) bevat, komt dit probleem niet voor. Voorkomen kunt u het vitaminegebrek door groenvoer en gekiemd zaad te verstrekken, eventueel nog aangevuld met biergistvlokken. Een eenmaal aanwezig tekort kunt u o.a. opheffen door verstrekking van in de handel verkrijgbare vitamine B-druppels, die in water oplosbaar zijn. Ook kunt u de vitamine B-druppels op een schijfje appel of op een stuk geweekt oud brood toedienen.

Jongen groeien slecht

Wijst op een gebrek aan vitamine A, D en vitaminen van het B-complex. Het is te voorkomen zoals hierboven bij deze vitaminegebreken omschreven. Nestkast controleren op eventuele rode mijten (bloedluis).

Jongen worden geplukt

Meestal is de pop de boosdoener, doch de man wil zich ook wel eens aan het verenplukken schuldig maken. In het laatste geval is de pop óók door de man geplukt en kennen we dus de dader. Gewoonlijk is het plukken afgelopen als de jongen uitgevlogen zijn, doch in ernstige gevallen - wat we al na een goede week kunnen constateren, doordat ook het dons geplukt wordt - kunnen we niet zolang wachten. In lichte gevallen en bij een leeftijd van drie weken kan men de jongen, als het niet te koud is, wel uit het blok halen en op de bodem van de kooi zetten. Het plukken is dan afgelopen maar een nadeel is, dat de jongen minder goed gevoerd worden. Beter kunnen we de jongen in een vroeger stadium overleggen, want op een leeftijd van drie weken accepteert niet iedere pop jongen uit een ander nest. Proeven hebben aangetoond dat een eiwitrijk dieet, waarin het aminozuur arginine in voldoende mate aanwezig is, het verenplukken doet beëindigen.

Als u geen gelegenheid heeft om de jongen over te leggen, dan moet u de jongen gedurende een week dagelijks inwrijven met Byte-x. Daarna is het plukken gegarandeerd afgelopen. Byte-x is een volkomen onschuldig middel tegen duimzuigen van kinderen en heeft een bittere smaak. Het middel is bij elke apotheker en drogist verkrijgbaar.

Spreidpoten

Er zijn fokkers die de pop de schuld hiervan geven. Deze zou dan te vast op de jongen zitten. Persoonlijk ben ik echter van mening dat hier ook weer de voeding de oorzaak is, en wel een bepaald tekort op een bepaald moment in het leven van de jonge vogel; een tekort dat niet meer ingehaald kan worden. Zo zou ook te verklaren zijn dat de ene vogel uit het nest spreidpoten heeft en de ander niet. Doorslaggevende bewijzen voor mijn stelling heb ik nog niet.

Kruipers

De aandoening wordt ook wel French Moul (FM)(= Franse rui) genoemd. Er is een extreme en een milde vorm van FM. Bij de extreme vorm die wetenschappelijk als BFD (Budgerigar Fledgeling Disease) bekend staat, ziet men tot 10 à 15 dagen een normale ontwikkeling, dan plotselinge sterfte zonder verdere symptomen. Andere nestjongen van hetzelfde ouderpaar tonen een opgezwollen buik en uitdrogingsverschijnselen wat vooral goed zichtbaar is aan loopbenen en tenen, die enigszins verschrompeld aandoen, soms ziet men zenuwafwijkingen. De dons- en contourveren veren van zulke nestjongen zijn sterk onderontwikkeld en er is veel sterfte in de eerste drie levensweken, soms oplopend tot 100%. Jongen die

JA, U DAAR!

Uw kwaliteitsschoen verdient het om vakkundig gerepareerd te worden.

NICO BRON

Herenstraat 19

Culemborg

Tel. 0345 - 513530

een gecertificeerd Meester Schoenmaker

AFBOUW EN KLUSSENBEDRIJF

J. Welts.

Ook uw adres voor kant en klare Aluminium Volieres
In alle door u gewenste maten

Ook alle materialen voor zelfbouw zoals:

Aluminium pijp

Koppelstukken

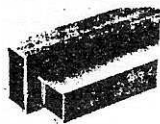
Popnagels

Diverse soorten en maten gaas

Verschillende voerbaksystemen enz:

Vraag gratis een vrijblijvende offerte aan of informeer naar al onze mogelijk heden in afbouw en klussen.

Wielingenstraat 77

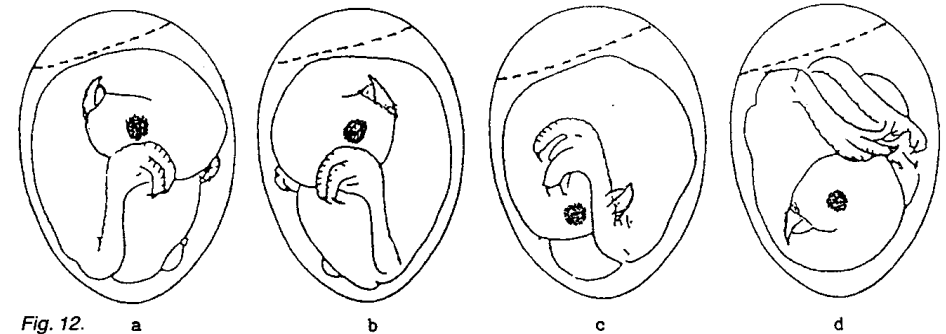
TEL/FAX 078-6162465

3313 EV Dordrecht

Mobiel 06 50 50 57 46

Vogel dood in het ei, doch schaal is reeds aangepikt

In de laatste uren van zijn verblijf in het ei zal het jong met de snavel de luchtkamer doorboren. De taak van de ademhaling wordt vanaf dat moment door de longen overgenomen. Spoedig daarna wordt met het eitandje de schaal doorboord en kan het diertje vrij ademhalen. Wanneer nu de ligging van het jong in het ei niet voldoet aan een vast programma van eisen kan het zich niet uit het ei bevrijden. In fig. 12a-d is dit in beeld gebracht. E.e.a is dikwijls een gevolg van een te hoge of te lage vochtigheidsgraad in het broedblok. De ideale vochtigheidsgraad ligt tussen de 55 en 65%. Veel vaker is een gebrek aan vitaminen van het B-complex de reden dat het jong zich niet uit het ei kan bevrijden.

Sterfte van de jonge vogels enkele dagen na het uitkomen

De maagsappen waarmee de pop de jongen de eerste dagen voert, is van slechte kwaliteit door een gebrek aan eiwitten die voor het totstandkomen van de maagsappen moet zorgen. Door voor een eiwitrijke voeding te zorgen voorkomt men dit probleem. De moeilijkheid met eiwitten is, dat ze niet in het lichaam opgeslagen kunnen worden zoals sommige vitaminen en de vetten. Een teveel aan eiwit wordt omgezet in energie, in vet of wordt afgevoerd.

Wil men zijn vogels vlak voor het kweekseizoen extra goed verzorgen, dan moet men er minstens een maand voor het broedseizoen mee beginnen. Onderzoekingen op dit gebied hebben aangetoond dat de samenstelling van het ei pas een maand nadat de gewijzigde voedselverstrekking is ingevoerd, aantoonbaar is veranderd. Als een goed kweek- en opfokvoer kan ik het volgende aanbevelen: Neem een halve kg millet (La Plata) en vul dit aan met een handvol haver, wat witzaad en een beetje zonnebloempitten. Voeg hieraan een kop magere melkpoeder toe en wat water, zodat er een dikke brij ontstaat. Laat het geheel nu 12 uur weken. Daarna kuikenopfokvoer nr. 1 toevoegen tot een kruimelig geheel ontstaat. Vóórdat u dit mengsel aan de vogels verstrekt, moet u nog 5 druppels van een multi-vitaminepreparaat toevoegen.